

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CZV

Student: Václava MATESOVÁ

Obor: předšk.pedagogika

Název práce v českém jazyce: Pohybové vyjádření básní v předškolním věku dítěte

Název práce v anglickém jazyce: Locomotor expression of poems with pre-school children

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Hník, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Na diplomové práci V. Matesové je ocenění hodná samotná volba tématu. Otevírá totiž pro pedagogický výzkum další možné výzkumné pole. V úvodu své práce autorka formuluje dílčí cíl pro výzkum, který v rámci práce provedla, nestanovuje ovšem cíle, které by se daly vztáhnout k práci jako celku. V úvodu diplomantka popisuje metodiku výzkumu, stanovené hypotézy i průběh výzkumu. Úvod by měl mít spíše obecnější charakter, představit čtenáři téma, zdůvodnit jeho volbu a hlavně vymezit konkrétní cíle.

Protože se jedná již o druhou (upravenou) verzi diplomové práce, je nutné podotknout, že autorka zásadním způsobem přepracovala teoretickou část. Usilovala v ní o to, aby teoretická část více korespondovala s částí praktickou. Její úsilí bylo v tomto ohledu úspěšné.

V teoretické části autorka nejprve vymezuje pojem poezie pro děti, dále se věnuje cílům poezie pro děti (ve skutečnosti se však nejedná o cíle poezie, ale – jak sama autorka v této kapitole konstatuje – o pedagogické cíle, které si v souvislosti s poezií učitel MŠ stanovuje). Autorka v této kapitole (nechtěně) zaměňuje poslech s přednesem básní, výčet toho, které dovednosti poslech rozvíjí, bývají obvykle připisovány spíše přednesu (zlepšení výslovnosti, schopnosti komunikovat, nárůst sebedůvěry atd.).

Následuje kapitola věnovaná zásadám práce s poezií, v ní by bylo možné polemizovat s konstatováním (s. 14), že děti v MŠ jsou schopné posoudit, který z výkonů jeho vrstevníků neměl tak vysokou estetickou hodnotu. Děti dovedou sice říci, který z výkonů jim přinesl estetickou libost, ale zatím nejsou s to přisoudit mu estetickou hodnotu. Kapitola nazvaná „*Využití poezie*“ ukazuje, při jakých všech příležitostech lze v MŠ zúročit básně. V další kapitole autorka připomíná úlohu rodiny při vytváření vztahu k poezii (k literatuře obecně), upozorňuje na možnosti spolupráce rodiny a MŠ v této vzdělávací oblasti.

V kapitole věnované integraci vzdělávacích oblastí autorka poukazuje na skutečnost, že propojování recepce básně s pohybovou aktivitou je v souladu s požadavky RVP pro předškolní vzdělávání a se současnými pedagogickými trendy (autorka ovšem na žádné konkrétní neodkazuje), které integraci jednotlivých složek vzdělávání podporují a doporučují. Autorka se dále zamýšlí nad tím, jaké osobnostní předpoklady by měla mít a jaké dovednosti by měla zvládat učitelka, která vede literárně pohybovou výchovu.

Závěrečné tři kapitoly teoretické části jsou zaměřeny na cíle pohybové výchovy (spíše než o cíle jde o přínosy pohybových aktivit pro rozvoj předškolního dítěte), na význam pohybové průpravy dětí a na využití pomůcek v pohybové výchově.

V praktické části si autorka vytkla 3 konkrétní a ověřitelné cíle: 1. zjistit, které básně děti upřednostňují a proč, 2. zjistit, které pohyby děti při ztvárnění básní uplatňují, 3. zjistit, které druhy pohybů se dětem při ztvárnění básní nejvíce osvědčily, a které naopak nejméně. Autorka

zmínila použité metody (rozhovor s dětmi, experiment založený na pohybovém ztvárnění básně dítětem a pozorování), stanovila si hypotézu, jejíž platnost v rámci výzkumu ověřovala, nakonec popsala průběh a organizaci prováděného výzkumu. V úvodní kapitole praktické části chybí poučený komentář k výběru jednotlivých básnických textů. Autorka ihned přechází k práci s konkrétními texty.

Výzkumný proces probíhal ve 3 fázích. Ta první proběhla před samotným setkáním s básněmi, měla úlohu motivační. Jednalo se o aktivity, které měly v dětech probudit jejich prekoncepty a pomoci jim tak lépe vstoupit do prostoru básně a pochopit její významy. Poté diplomantka nabídla dětem vždy 2 básně spjaté společným tématem (autorka zvolila celkem 5 témat blízkých dětské zkušenosti, zájmům a potřebám – např. téma miminko, zajíc, sníh atd.), děti si měly jednu z nich vybrat a svůj výběr okomentovat. V další fázi děti pomocí pohybu básně/ respektive některé její části ztvárnily a poté komentovaly, které verše je nejvíce inspirovaly k pohybu a které jim při pohybovém ztvárnění činily největší potíže a proč. Poznámky z pozorování průběhu ztvárnění a výpovědí dětí autorka zachycovala do předem připraveného pozorovacího archu (pozorovací archy ve formě tabulky jsou součástí diplomové práce). Po ukončení činnosti autorka provedla její zhodnocení, založené na pozorování dětských pohybových aktivit a na reflektování jejich výpovědí.

V předposlední kapitole „*Vyhodnocení výzkumu*“ autorka shrnuje poznatky z průběžných hodnocení, částečně je zobecňuje, ale neinterpretuje je. Pro obhajobu doporučuji, aby si diplomantka připravila interpretaci výzkumných zjištění. V této kapitole (a stejně tak v závěru) se objevuje terminologická nepřesnost: Autorka uvádí, že některé děti si u básní všimaly zvukové stránky slov (onomatopoeia), syntaktických figur (epizeuxis) a básnických prostředků (personifikace), autorka tyto pojmy nazývá zastřešujícím pojmem jazykové prostředky, který je ovšem příliš významově úzký a nepřesný. Vhodnější by bylo je nazvat formálními prostředky. Závěr práce je téměř identický s předposlední kapitolou „*Vyhodnocení výzkumu*“, nepřináší nic nového, zdá se být nadbytečným.

Z hlediska stylistického (až na několik překlepů a drobných chyb) je práce na poměrně na dobré úrovni.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou velmi dobře.

V Praze dne 29. 8. 2012

.....

Podpis